

Hi ha un risc real que avui dia torni a ocórrer un altre assassinat feixista, com el de fa 31 anys

KEPA UGARTE MARTIARENA :: 11/04/2024

Entrevista con Betlem Agulló, hermana del joven asesinado por el fascismo Guillem Agulló

Betlem Agulló (germana de Guillem): "Hi ha un risc real que avui dia torni a ocórrer un altre assassinat feixista, com el de fa ja 31 anys"

L'11 d'abril de 1993, Guillem Agulló i Salvador, un jove valencià antifeixista de Burjassot, va morir apunyalat a mans d'un grup de neonazis en la localitat de Montanejos, a la província de Castelló. Tenia tan sols 18 anys. La seva mort va commocionar la societat valenciana, que ho va convertir en un símbol de la lluita contra el feixisme i la intolerància. Quan ja han passat 31 anys del seu assassinat, PP i Vox han eliminat els premis que porten el seu nom i han intentat llevar un passeig posat en uns jardins a València que també porta el seu nom. Sare Antifaxista ha parlat de tot això amb la seva germana Betlem Agulló.

Kepa Ugarte Martiarena / País Valencià

L'aniversari de l'assassinat del teu germà ve precedit enguany pels anuncis d'eliminar tant el premi com el nom del carrer en record a Guillem. Què és el que pretenen?

L'aniversari de l'assassinat de Guillem si que ve precedit de l'eliminació dels premis que porten el seu nom i de l'intent de l'eliminació d'un passeig posat en uns jardins a València que també porta el seu nom. Això dels premis Guillem Agulló, que són uns premis que el que pretenen és reconèixer a institucions, persones o entitats que han lluitat o que lluiten contra el feixisme o contra la intolerància, l'eliminació del nom del meu germà en concret d'aquests premis, evidentment és una agressió més. Nosaltres des de la família sempre hem dit que la figura de Guillem ha estat criminalitzada durant tots aquests anys. La criminalització de la víctima va fer que la defensa de la seva figura haja estat en mans tant de la família i dels amics, i després d'una àmplia part de la societat. Però que en un principi estàvem en solitari, es pot dir. El que han pretès amb aquesta eliminació dels premis, nosaltres entenem que és la marxa enrere, tornar a aquella batalla de criminalitzar a la víctima i d'assetjament constant que vam tenir els primers anys de l'assassinat de Guillem. El que s'han trobat amb això és que 31 anys després Guillem Agulló s'ha convertit en un símbol de llibertat, en un símbol de la lluita antifeixista. I que ja no sols és el fill i el germà assassinat en una família, sinó que és una figura; i és el fill, el germà, l'amic... de tota una societat. Llavors, aquí s'han trobat amb un problema que ells crec que ni es plantejaven i és la resposta massiva que hi ha hagut per part d'institucions, associacions, amics, premsa, etc. Aquestes reaccions públiques han fet també que la suposada idea d'eliminar el nom del passeig de Guillem als Jardins de Vivers quedés a un costat i, en aquest aspecte no l'han eliminat, crec que precisament pel que se'ls ha vingut damunt en eliminar el nom dels premis Guillem Agulló. Creiem que és molt significatiu que el que precisament els moleste d'aquests premis sigui el nom, pel que significa avui dia Guillem. Perquè si estem parlant que el meu germà per a la major part de la societat democràtica significa precisament això, un símbol o és un referent

de llibertat, tolerància, antifeixisme... Que ells precisament eliminin el nom de Guillem Agulló deixa molt clar, és molt evident com és la seva intenció o que és el que pretenen.

Es pot considerar a aquests hereus ideològics d'aquells que van assassinar al teu germà?

Aquesta gent no sols són els hereus ideològics. Creiem que són els mateixos. Pensem que són aquestes persones que alimenten la ideologia que va assassinar a Guillem i a la vista està com es comporten, la seva agressivitat, com toleren la violència cap a les persones o entitats que defensem la cultura, la llengua, la democràcia, l'antifeixisme... totes aquestes agressions, totes aquestes lleis que són un retrocés de 50 anys i totes aquestes coses que està fent la dreta més extrema, capitanejada per l'extrema dreta al País Valencià, evidentment deixa molt clar que són els que alimenten aquesta ideologia de la intolerància i de l'odi, que és la mateixa ideologia que va assassinar a Guillem.

Els atacs feixistes també continuen ocorrent als carrers. No fa molt va haver-hi una agressió grupal a un casal juvenil a Castelló que es va saldar amb un ferit. Com va passar amb el teu germà, corre el risc de considerar aquest tipus de fets "una baralla de xavals"?

L'agressió que va passar fa molt poquet en el casal antifeixista de la Cosa Nostra evidentment ens recorda a aquella agressivitat i a aquella mal nomenada "batalla de València" dels anys 90, en la qual els nazis campaven lliurement i els feixistes ens perseguen i ens havíem de defensar de les agressions, i ací no passava res. Això ha recordat molt a aquells anys: com un grup de neofeixistes entren a sac amb bats de beisbol i barres de ferro a agredir, a fer mal i a danyar a un munt de gent que estava en un ambient lúdic-festiu, a les festes celebrades a Castelló, que es diuen la Magdalena. I precisament entren en el casal que tothom coneix perquè és obertament antifeixista, davant els ulls de la policia, que desapareix mentre estan agredint. La policia en aquest moment desapareix, quan havien estat al voltant d'aquest carrer minuts abans. El que passa és que quan comencen a agredir-los, aquesta gent, que hi ha molta gent al carrer, comencen a defensar-se i en el moment al qual es defensen i els feixistes es veuen acorralats, llavors apareix la policia i comença a agredir a tota la gent que era al carrer, a separar el tumult dels feixistes que estaven agredint i treure'ls del munt.

Es pot dir que aquests grups actuen amb impunitat i emparats pels dirigents polítics?

Abans de res, d'això no hi ha cap detenció, abans de res d'això no hi ha cap comunicat públic per part de ningú del Govern ni de Castelló, ni de València que denunciï els fets i els condemni públicament. Existeix el silenci i llavors només en el moment en què la pròpia gent que era allí, que estava gravant amb vídeo, comença a posar el crit en el cel, van a la policia, denuncien... com dues o tres setmanes després és quan comencen a haver-hi unes identificacions i algunes detencions. A tot això si que hi ha un xaval que el porten a l'UCI. Va estar molt greu per un dels cops que va rebre al cap, per part dels feixistes. I aquest xaval podria haver estat un altre Guillem, perquè l'agressivitat és bestial i aquest odi està permès pels cossos de seguretat de l'Estat. Hi ha una connivència dels cossos policials amb els grups d'extrema dreta, una permissivitat amb grups d'extrema dreta com Vox. És una cosa tan laxa, com ocorre en el sistema judicial, que al final ells intenten que això passe desapercbut i que es conceba com una baralla entre bandes o com a batusses juvenils. El que passa és que es troben que avui dia nosaltres ja estem més escaldats i que existeix un

punt d'inflexió que no existia amb Guillem, perquè a Guillem el van assassinar fa 31 anys. I la diferència que existeix és que tenim mòbils, hi ha gravacions, hi ha coses que són visuals, és una cosa tan palpable i tan evident que no poden negar que això sigui així. Amb Guillem no va passar el mateix, perquè era la paraula d'un contra la paraula d'uns altres, i no existia aquesta visibilitat o aquesta facilitat de compartir imatges, de gravar. Ara es troben amb aquestes casuístiques en les quals encara que diguen que va ser una baralla entre bandes es veu que és una agressió i que l'única cosa que fa la gent és defensar-se. I llavors ací ho tenen més complicat. Ells se senten molt tranquils i protegits agredint-nos. Un dels atacants acabava de ser condemnat per les agressions del 9 d'octubre a València. I fixa't si el preocupava poc que va participar en aquesta agressió grupal al Casal de la Cosa Nostra. Aquests mateixos condemnats per les agressions del 9 d'octubre a la sortida del jutjat van dir: "Ens hauria sortit més barat matar-vos".

Hi ha un risc real que li puga succeir a altre jove el mateix que li va ocórrer al teu germà?

Aquesta és la qüestió real: assassinar a Guillem entre cinc els va sortir molt barat: a quatre perquè no van ser condemnats i a un perquè només va complir quatre anys de condemna. Imaginat el barat que els ix matar-nos. Creiem que hi ha risc real que torni a existir un altre Guillem Agulló, que tornen a haver-hi agressions, que tornen a haver-hi persecucions... Si que existeix, perquè l'auge de la violència i la ideologia d'extrema dreta és aquí.

Sembla ser que en les últimes setmanes el PP s'ha volgut desmarcar de Vox. Creieu que les seves paraules són sinceres?

Al PP li interessa tenir a Vox de cara perquè el necessita. Però a part de que ho necessite per a governar, també tenen ací al seu vessant més extrem dins de la dreta, que els fa guanyar vots i que els fa tenir a la població que els haja votat contents per aquesta agressivitat més mesquina i més bàsica del pur i bon espanyol. Però encara que ells intenten desmarcar-se, perquè supose que tindran conflictes interns i perquè hi ha moments als quals s'han de posicionar en contra, potser, més per cara a la galeria que una altra cosa, d'algunes de les propostes que pugui fer Vox; és més que evident que els necessiten. Amb la qual cosa, no crec que es desmarquen. És més, els interessa i s'utilitzen mútuament. Per tant, s'aniran marcant i desmarcant per conveniències pròpies, però el Govern de València estarà capitanejat per l'extrema dreta.

Què ocorrerà amb el premi i amb el nom del carrer?

Amb el Premi Guillem Agulló nosaltres hem rebut moltíssim suport per part d'ajuntaments de tot el País Valencià, ajuntaments de Catalunya... Hem rebut ja moltíssimes propostes de posar noms a carrers i places en compensació de l'eliminació d'aquests premis. Com es diu ací a València: "Si no vols brou, dues tasses". Això és, si no volies un, doncs ara el doble; perquè la Generalitat de Catalunya ens va proposar, i acceptem evidentment, albergar ells els premis, amb el mateix objectiu, amb el mateix nom... i tot igual. I ser la Generalitat de Catalunya qui els done, fins que puguem tornar a la Generalitat Valenciana. Així que, bo, bé. Contents. Tampoc hauríem estat tranquils sabent que el nom de Guillen Agulló el portaven uns premis que els anava a donar la dreta i l'extrema dreta. Amb la qual cosa, estem satisfets. Sabem que la gent està ací, que la gent respon. I que el que pretenen llevar d'una

banda, ens ho donen per un altra.

Què s'ha de fer davant tota aquesta sèrie d'atacs?

El que hem de fer és mobilitzar-nos. Hem de tornar als carrers com fèiem abans, hem de manifestar-nos, hem de demostrar-los com estem d'units i com estem de forts, com no donarem ni un pas enrere... Que la figura de Guillem ni s'esborra, ni s'oblida. Que Guillem va continuar ací present. Que Guillem continuarà representant a la lluita antifeixista. Que continuarem lluitant pels nostres drets, per la nostra llengua, per la nostra cultura... I que per molt que ho intenten no van a poder amb nosaltres. D'això es tracta: d'unir-nos, de tornar als carrers, de tornar a organitzar-nos i no quedar-nos a casa. Ara és molt important ser ací al peu del canó.

Betlem Agulló (Guillemen arreba): “Benetako arriskua dago berriro hilketa faxista bat egoteko, duela 31 urte Guillemi gertatu bezala”

<https://sareantifaxista.blogspot.com/2024/04/betlem-agullo-guillemen-arreba-benetako.html>

Betlem Agulló (hermana de Guillem): “Hay un riesgo real de que a día de hoy vuelva a ocurrir otro asesinato fascista, como el de hace ya 31 años”

El 11 de abril de 1993, Guillem Agulló i Salvador, un joven valenciano antifascista de Burjassot, murió acuchillado a manos a manos de un grupo de neonazis en la localidad de Montanejos, en la provincia de Castelló. Tenía tan solo 18 años. Su muerte conmocionó a la sociedad valenciana, que lo convirtió en un símbolo de la lucha contra el fascismo y la intolerancia. Cuando ya han pasado 31 años de su asesinato, PP y Vox han eliminado los premios que llevan su nombre y han intentado quitar una calle puesta en unos jardines en Valencia que también lleva su nombre. Sare Antifaxista ha hablado de todo ello con su hermana Betlem Agulló.

Kepa Ugarte Martiarena / Pais Valenciá

El aniversario del asesinato de tu hermano viene precedido este año por los anuncios de eliminar tanto el premio como el nombre de la calle en recuerdo a Guillem. ¿Qué es lo que pretenden?

El aniversario del asesinato de Guillem sí que viene precedido de la eliminación de los premios que llevan su nombre y del intento de la eliminación de una calle

puesta en unos jardines en Valencia que también lleva su nombre. Lo de los premios Guillem Agulló, que son unos premios que lo que pretenden es reconocer a instituciones, personas o entidades que han luchado o que luchan contra el fascismo o contra la intolerancia, la eliminación del nombre de mi hermano en concreto de estos premios, pues evidentemente es una agresión más. Nosotros desde la familia siempre hemos dicho que la figura de Guillem ha estado criminalizada durante todos estos años. La criminalización de la víctima hizo que la defensa de su figura haya estado en manos tanto de la familia y de los amigos, y luego de una amplia parte de la sociedad. Pero que en un principio ese apoyo, estábamos un

poquito más, se puede decir en solitario.

Ellos lo que han pretendido con esta eliminación de los premios nosotros entendemos que es la vuelta atrás, volver a aquella batalla de criminalizar a la víctima y de acoso constante que tuvimos los primeros años del asesinato de Guillem. Lo que se han encontrado con esto es que 31 años después Guillem Agulló se ha convertido en un símbolo de libertad, en un símbolo de la lucha antifascista. Y que ya no sólo es el hijo y el hermano asesinado en una familia, sino que es una figura; y es el hijo, el hermano, el amigo... de toda una sociedad. Entonces, aquí se han encontrado con un problema que ellos creo que ni se planteaban y es la respuesta masiva que ha habido por parte de instituciones, asociaciones, amigos, prensa, etc.

Estas reacciones publicas han hecho también que la supuesta idea de eliminar el nombre de la calle de Guillem en los Jardines de Viveros quedara a un lado y, en ese aspecto no la han eliminado, creo que precisamente por lo que se les ha venido encima al eliminar el nombre de los premios Guillem Agulló.

Creemos que es muy significativo que lo que precisamente les moleste de esos premios sea el nombre, por lo que significa hoy en día Guillem. Porque si estamos hablando que mi hermano para la mayor parte de la sociedad democrática significa precisamente eso, un símbolo o es un referente de libertad, tolerancia, antifascismo... Que ellos precisamente eliminen el nombre de Guillem Agulló deja muy claro, es muy evidente cual es su intención o que es lo que pretenden.

¿Se puede considerar a éstos herederos ideológicos de aquellos que asesinaron a tu hermano?

Esta gente no sólo son los herederos ideológicos. Creemos que son los mismos. Pensamos que son esas personas que alimentan la ideología que asesinó a Guillem y a la vista está como se comportan, su agresividad, como toleran la violencia hacia las personas o entidades que defendemos la cultura, la lengua, la democracia, el antifascismo... todas estas agresiones, todas estas leyes que son un retroceso de 50 años y todas estas cosas que está haciendo la derecha más extrema, capitaneada por la extrema derecha en el País Valencià, evidentemente deja muy claro que son los que alimentan esa ideología de la intolerancia y del odio, que es la misma ideología que asesinó a Guillem.

Los ataques fascistas también siguen ocurriendo en las calles. No hace mucho hubo una agresión grupal a un casal juvenil en Castelló que se saldo con un herido. Como pasó con tu hermano, ¿corre el riesgo de considerar este tipo de hechos "una riña de chavales"?

La agresión que paso hace muy poquito en el casal antifascista de la Cosa Nostra evidentemente nos recuerda a aquella agresividad y a aquella mal nombrada

batalla de Valencia de los años 90, en la que los nazis campaban libremente y los fascistas nos perseguían y nos teníamos que defender de las agresiones, y aquí no pasaba nada. Esto ha recordado mucho a aquellos años: como un grupo de neofascistas entran a saco con bates de beisbol y barras de hierro a agredir, a hacer daño y a lastimar a un montón de gente que estaba en un ambiente lúdico-festivo, en fiestas celebradas en Castelló, que se

llaman la Madalena. Y precisamente entran en el casal que todo el mundo conoce porque es abiertamente antifascista, ante los ojos de la policía, que desaparece mientras están agrediendo. La policía en ese momento desaparece, cuando habían estado al rededor de esa calle minutos antes. Lo que pasa es que cuando empiezan a agredirlos, esta gente, que hay mucha gente en la calle, empiezan a defenderse y en el momento en el momento en el que se defienden y los fascistas se ven acorralados, entonces aparece la policía y empieza a agredir a toda la gente que estaba en la calle, a separar el tumulto de los fascistas que estaban agrediendo y sacarlos del mogollón.

¿Se puede decir que estos grupos actúan con impunidad y amparados por los dirigentes políticos?

Ante todo esto no hay ninguna detención, ante todo esto no hay ningún comunicado público por parte de nadie del Gobierno ni de Castelló, ni de Valencia que denuncie los hechos y los condene públicamente. Existe el silencio y entonces sólo en el momento en que la propia gente que estaba allí, que estaba grabando con video, empieza a poner el grito en el cielo, van a la policía, denuncian.... como dos o tres semanas después es cuando empiezan a haber unas identificaciones y algunas detenciones.

A todo esto si que ha un chaval lo llevan a la UCI. Estuvo muy grave por uno de los golpes que recibió en la cabeza, por parte de los fascistas. Y este chaval podría haber sido otro Guillem, porque la agresividad es bestial y este odio está permititido por los cuerpos de seguridad del Estado. Hay una connivencia de los cuerpos policiales con los grupos de extrema derecha, una permisividad con grupos de extrema derecha como Vox. Es algo tan laxo, como ocurre en el sistema judicial, que al final ellos intentan que esto pase desapercibido y que se conciba como una pelea entre bandas o como reyertas juveniles. Lo que pasa que se encuentran que hoy en día nosotros que ya estamos más escaldados y que existe un punto de inflexión que no existía con Guillem, porque a Guillem lo asesinaron hace 31 años. Y el punto este de diferencia que existe es que tenemos móviles, hay grabaciones, hay cosas que son visuales, es algo tan palpable y tan evidente que no pueden negar que eso sea así.

Con Guillem no pasó lo mismo, porque era la palabra de uno contra la palabra de otros, y no existía esta visibilidad o esta facilidad de compartir imágenes, de grabar. Ahora se encuentran con estas casuísticas en las que aunque digan que fue una pelea entre bandas se ve que es una agresión y que lo único que hace la gente es defenderse. Y entonces ahí lo tienen más complicado.

Ellos se sienten muy tranquilos y protegidos agrediéndonos. Uno de los atacantes acababa de ser condenado por las agresiones del 9 de octubre en Valencia. Y fíjate si le preocupaba poco que participó en esta agresión grupal al Casal de la Cosa Nostra. Estos mismos condenados por las agresiones del 9 de octubre a la salida del juzgado dijeron: "Nos habría salido más barato mataros".

¿Hay un riesgo real de que le pueda suceder a otr@ joven lo mismo que le ocurrió a tu hermano?

Esta es la cuestión real: asesinar a Guillem entre cinco les salió muy barato: a cuatro porque

no fueron condenados y a uno porque sólo cumplió cuatro años de condena. Imaginate lo barato que les sale matarnos. Creemos que hay riesgo real de que vuelva a existir otro Guillem Agulló, que vuelvan a haber agresiones, que vuelvan a haber persecuciones... Sí que existe, porque el auge de la violencia y la ideología de extrema derecha está ahí.

Parece ser que en las últimas semanas PP se ha querido desmarcar de Vox. ¿Creéis que sus palabras son sinceras?

Al PP le interesa tener a Vox de cara porque lo necesita. Pero aparte de que lo necesite para gobernar, también tienen ahí a su vertiente más extrema dentro de la derecha, que les hace ganar votos y que les hace tener a la población que les haya votado contentos por esta agresividad más ruin y más básica del puro y buen español. Pero aunque ellos intenten desmarcarse, porque supongo que tendrán conflictos internos y porque hay momentos en los que se tienen que posicionar en contra, a lo mejor, más por cara a la galería que otra cosa, de algunas de las propuestas que pueda hacer Vox; es más que evidente que los necesitan. Con lo cual, no creo que se desmarquen. Más bien, les interesa y, se utilizan mutuamente. Por lo tanto, se irán marcando y desmarcando por conveniencias propias, pero el Gobierno de Valencia va a estar capitaneado por la extrema derecha.

¿Qué va a ocurrir con el premio y con el nombre de la calle?

Con el Premio Guillem Agulló nosotros hemos recibido muchísimo apoyo por ayuntamientos de todo el País Valencià, ayuntamientos de Cataluña... Hemos recibido ya muchísimas propuestas de poner nombres a calles y plazas en compensación de la eliminación de estos premios. Como se dice aquí en Valencia: "Si no vols caldo, dues tasses". Esto es, si no querías uno, pues ahora el doble; porque la Generalitat de Catalunya nos propuso y aceptamos evidentemente albergar ellos los premios, con el mismo objetivo, con el mismo nombre... y todo igual. Y ser la Generalitat de Catalunya quien los diera, hasta que pudieran volver a la Generalitat Valenciana. Así que, bueno, bien. Contentos. Tampoco habríamos estado tranquilos sabiendo que el nombre de Guillem Agulló lo llevaban unos premios que los iba a dar la derecha y la extrema derecha. Con lo cual, estamos satisfechos. Sabemos que la gente está ahí, que la gente responde. Y que lo que pretenden quitar por un lado, nos lo dan por otro.

¿Qué se debe hacer ante toda esta serie de ataques?

Lo que tenemos que hacer es movilizarnos. Tenemos que volver a las calles como hacíamos antes, tenemos que manifestarnos, tenemos que demostrarles como estamos de unidos y como estamos de fuertes, como no vamos a dar ni un paso atrás... Que la figura de Guillem ni se borra, ni se olvida. Que Guillem va seguir ahí presente. Que Guillem va a seguir representando a la lucha antifascista. Que vamos a seguir luchando por nuestros derechos, por nuestra lengua, por nuestra cultura... Y que por mucho que lo intenten no van a poder con nosotros. De eso se trata: de unirnos, de volver a las calles, de volver a organizarnos y no quedarnos en casa. Ahora es muy importante estar ahí al pie del cañón.

<https://sareantifaxista.blogspot.com/2024/04/betlem-agullo-guillemen-arreba-benetako.html>

<https://ppcc.lahaine.org/hi-ha-un-risc-real>